

MATERIAL EXTRA (YES, WE KANT!)



ALGUNHAS REFLEXIÓNS SOBRE A ÉTICA KANTIANA

KANT – TIPOS DE XUÍZOS (ESQUEMA)

AS CATEGORÍAS (ESQUEMA)

EL GIRO COPERNICANO (ESQUEMA)

"EXPERIMENTO MONOS" (VIÑETAS)

IMMANUEL KANT: CURIOSIDADES E ANÉCDOTAS

ALGUNHAS REFLEXIÓNS SOBRE A ÉTICA KANTIANA

Da ética kantiana destacáronse algunhas características que a poden facer **convincente**. En primeiro lugar, a **preeminencia da que goza a razón**, ao converterse no fundamento último da moral. En segundo lugar, que **as accións correctas dependan de normas morais** parece captar o carácter de **obligatoriedade**- e non de desexo, aínda que racional- que ten a moral. En terceiro lugar, **o carácter universal das normas morais**, que fai que ninguén poida considerarse unha excepción, introduce o carácter de **imparcialidade** que ten a moral. E finalmente, que **o auténtico valor moral resida na intención**, xa que PARECE MÁIS DIGNO DE VALOR MORAL DICIR A VERDADE PORQUE É UN DEBER, QUE FACELO POR INCLINACIÓN EGOÍSTA. ☿ ☿

Os **críticos** obxectaron a Kant o **carácter absolutista da súa teoría**, é dicir, que **non atenda ás circunstancias particulares de cada caso** e, por tanto, que os deberes morais **NON TEÑAN NUNCA EN CONTA AS CONSECUCIAS DAS ACCIÓNS**. SE O DEBER OBRIGA A NON MENTIR, AS CONSECUCIAS DE QUE UNHA PERSOA QUE ESCONDE NO FALLADO A UNHA FAMILIA XUDÍA DIGA A VERDADE A UNHA PATRULLA NAZI PODEN SER TAN PREXUDICIAIS QUE PARECERÍA UNHA INMORALIDADE CONFESAR A VERDADE. ✨ ✨

Outra **obxección** é que a teoría kantiana **non parece que poida resolver o problema do conflito de normas**. **Moitos dilemas poden resultar irresolubles**. SE POR CUMPRIR UNHA PROMESA NON SE PODE SALVAR UNA VIDA, INCÚMPRESE ESTE DEBER. A ALTERNATIVA É SALVAR UNHA VIDA, PERO INCUMPRIR A PROMESA. FAGAS O QUE SE FAGAS PARECE QUE ALGÚN DEBER NON SE PODE CUMPRIR. ✨ ✨

Por último, os **obxectores** consideran que **a universalizabilidade non é o fundamento adecuado das normas morais**. Por unha parte, non parece necesaria, porque pode haber **NORMAS MORAIS QUE NON SEXAN UNIVERSALIZABLES (AMAR AOS INIMIGOS)** ☿*☿*. Por outra parte, **HAI NORMAS UNIVERSALIZABLES QUE NON SON MORAIS (POÑER UNHA FLOR NO BALCÓN)** E INCLUSO QUE SON UN DEBER MORAL NON CUMPRIR (SER CRUEL: UNHA PERSOA RACIONAL A QUEN NON LLE IMPORTARA VIVIR NUN MUNDO CRUEL E PADECER A CRUELDADE DOS DEMAIS PODERÍA UNIVERSALIZALA). ☿* ✨ ✨ ☿*



KANT – TIPOS DE JUICIOS

TIPOS DE JUICIOS

Criterio utilizado	Si el predicado se incluye o no se incluye en el sujeto		Modo de averiguar su verdad o tipo de fundamentación	
Tipos	analíticos El concepto predicado se incluye en el concepto sujeto	sintéticos El concepto predicado no se incluye en el concepto sujeto	a priori Se basan en el ejercicio de la razón pura	a posteriori Se basan en la experiencia
Características	Universales y necesarios	Los a priori: universales y necesarios; Los a posteriori: particulares y contingentes	Universales y necesarios	Particulares y contingentes
	No dan información nueva, son explicativos más que de ampliación	Dan información nueva; son de ampliación de conocimiento más que explicativos	Los sintéticos: dan información nueva; los analíticos no	Dan información nueva; son de ampliación más que explicativos
Ejemplos	“los cuerpos son extensos”	“los cuerpos son pesados”	“3 + 4 = 7”	“los perros son fieles”

Juicios científicos	Juicios Sintéticos a Priori
Fundamento	Tienen su origen en el ejercicio de la pura razón
Ámbito de aplicación legítima	Se aplican al ámbito de los fenómenos, no de los noumenos.
Características	Universales y Necesarios
Ejemplo en geometría	“La línea recta es la línea más corta entre dos puntos”
Ejemplo en aritmética	“3 + 4 = 7”
Ejemplo en Física	“La fuerza de acción es igual a la de reacción”
Ejemplos en Metafísica	“El hombre es libre”, “Los hombres tienen un alma inmortal”, “El mundo debe tener un comienzo”, PERO ATENCIÓN: los Juicios Sintéticos a Priori de la Metafísica no son legítimos pues no se refieren a la realidad fenoménica sino a la nouménica. Por tanto, caen fuera del ámbito de la Razón Pura.

AS CATEGORÍAS

PARTE DA "ANALÍTICA TRANSCENDENTAL" NA QUE KANT AMOSA A LEXITIMIDADE DA APLICACIÓN DAS CATEGORÍAS AO DADO Á SENSIBILIDADE. NESTA SECCIÓN ENSÍNANOS CÓMO O COÑECEMENTO A PRIORI É POSIBLE EN TANTO QUE OS OBOXECTOS AOS QUE SE REFIRE ESTE COÑECEMENTO SE SOMETEN ÁS CONDICIÓN INTELLECTUAIS DA EXPERIENCIA, CONDICIÓN QUE O PSIQUISMO IMPÓN PARA QUE ALGO POIDA SER EXPERIMENTADO.

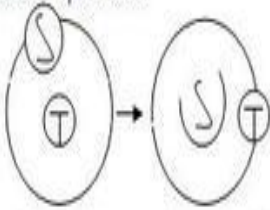
AS CATEGORÍAS ÚSANSE DUN MODO AXEITADO CANDO AS APLICAMOS AOS OBOXECTOS QUE SE DAN Á EXPERIENCIA PERO NON CANDO CON ELAS INTENTAMOS PENSAR OBOXECTOS QUE ESTEAN MÁIS ALÓ DA EXPERIENCIA, PARA PENSAR OBOXECTOS TRANSCENDENTES; ASÍ POR EXEMPLO, O CONCEPTO DE UNIDADE TEN UN VALOR OBOXECTIVO SE O USAMOS PARA PENSAR O OBOXECTO QUE TEÑO DIANTE COMO UNHA MESA, PERO NON PARA PENSAR EN DEUS COMO SENDO UNHA REALIDADE; OU A CATEGORÍA DE CAUSA-EFECTO TEN VALOR OBOXECTIVO CANDO A APLICO Á RELACIÓN EXISTENTE ENTRE FENÓMENOS (COMO O FENÓMENO DE QUENTAR A AUGA A 100 GRAOS E O FENÓMENO DE FERVER A AUGA), PERO NON É VÁLIDA CANDO A UTILIZO PARA PENSAR NUN SER TRANSCENDENTE COMO DEUS E DICIR DEL QUE É CAUSA DO MUNDO. 🌟🌟🌟🌟

CLASIFICACIONES	TIPOS DE JUICIO	ESTRUCTURA LÓGICA	CATEGORÍA
Por la cantidad	Universales Particulares Singulares	Todo A es B Algún A es B Un sólo A es B	Unidad Pluralidad Totalidad
Por la cualidad	Afirmativos Negativos Indefinidos	A es B A no es B A es no B	Realidad Negación Limitación
Por la relación	Categoricos Hipotéticos Disyuntivos	A es B Si C es D, A es B A es B o C	Sustancia/accidente Causa/efecto Acción recíproca
Por la modalidad	Problemáticos Asertóricos Apodícticos	A es posiblemente B A es realmente B A es necesariamente B	Posibilidad Existencia Necesidad

EL GIRO COPERNICANO

¿Cómo son posibles las ciencias? ¿Cómo son posibles los juicios sintéticos a priori?

Para explicarlo, Kant escribió una obra, la cual no fue entendida y para que la gente lo entendiera, utiliza un símil o una metáfora para explicarlo.



Según Kant, la teoría de Copérnico es el inicio de la revolución científica, a partir de él, los científicos empezaron a pensar de forma diferente. Se puede comparar lo que hizo Copérnico con lo que quiso hacer Kant.

Hasta el momento se había creído que el sujeto, al conocer, de algún modo se adaptaba al objeto conocido para conseguir captarlo adecuadamente. El hombre tiene que adaptarse, hace experimentos y espera conocer cosas, adquirir conocimiento. Esto aparentemente es correcto, pero no lo es. En realidad, es al contrario, el mundo es el que tiene que adaptarse al hombre para que este pueda conocer. Todo lo que queremos estudiar gira en torno al hombre.



Modelo 1: el sujeto observa y hace experimentos. Después se hacen leyes.

Modelo 2: es el hombre el que propone las leyes y luego se realizan los experimentos para comprobar su veracidad



Esto explica por qué los filósofos anteriores estaban equivocados, porque no utilizaban el modelo correcto, utilizaban el modelo 1 y el correcto, según Kant, es el 2.

Hume y Aristóteles decían que todo conocimiento procede de la experiencia. Por otro lado, Platón y Descartes decían que las ideas han sido puestas por alguien en la cabeza del hombre. Platón decía que las ideas están en un mundo aparte del nuestro y el alma es el único capaz de conocerlas.

Sin embargo, Kant dice que el conocimiento es la combinación entre las ideas que crea el hombre y luego la experiencia confirma su veracidad.

Tras esta explicación, algo que ningún filósofo había dicho antes, Kant explica por qué las ciencias son sintéticas y a priori.

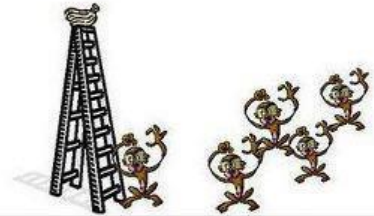
A group of scientists placed 5 monkeys in a cage and in the middle, a ladder with bananas on the top.



Every time a monkey went up the ladder, the scientists soaked the rest of the monkeys with cold water.



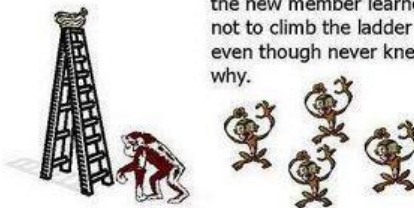
After a while, every time a monkey went up the ladder, the others beat up the one on the ladder.



After some time, no monkey dare to go up the ladder regardless of the temptation.

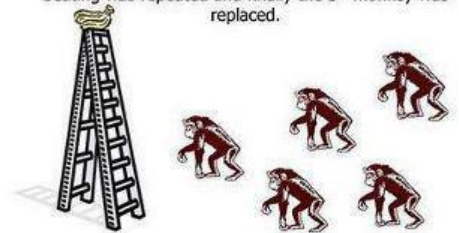


Scientists then decided to substitute one of the monkeys. The 1st thing this new monkey did was to go up the ladder. Immediately the other monkeys beat him up.



After several beatings, the new member learned not to climb the ladder even though never knew why.

A 2nd monkey was substituted and the same occurred. The 1st monkey participated on the beating for the 2nd monkey. A 3rd monkey was changed and the same was repeated (beating). The 4th was substituted and the beating was repeated and finally the 5th monkey was replaced.



What was left was a group of 5 monkeys that even though never received a cold shower, continued to beat up any monkey who attempted to climb the ladder.



If it was possible to ask the monkeys why they would beat up all those who attempted to go up the ladder.... I bet you the answer would be....

"I don't know – that's how things are done around here"

Does it sounds familiar?



Don't miss the opportunity to share this with others as they might be asking themselves why we continue to do what we are doing if there is a different way out there.



<https://www.youtube.com/watch?v=rhFb1E17Sk>

<https://www.youtube.com/watch?v=ecY9NQNPBDE>

<https://www.youtube.com/watch?v=ZW5ILboUeeA>

<https://es.slideshare.net/wladimirclipper/paradigma-5-monos-1655208>



IMMANUEL KANT - CURIOSIDADES E ANÉCDOTAS



A PERSONALIDADE DE KANT

"Kant era de complexión enfermiza e de menos que mediana estatura. O seu peito estaba afundido, como pode verse nalgúns dos retratos que del se conservan.

Na súa pequena cabeza sorprendían a súa fronte larga e arqueada e a penetrante mirada dos seus ollos azuis. O seu cabelo era louro, fresco a cor do rostro e todos os seus sentidos finos e moi espertos, aínda nos últimos anos da súa vida. A súa voz era feble, pero capaz de grandes esforzos. O espírito dominaba e gobernaba completamente este corpo enfermizo. Nunha pequena obra, testemuño da súa enerxía e da súa tenacidade, fálanos da maneira como se sobrepoñía a seu doenza. A regularidade e a sinxeleza da súa vida sostiveron aquel organismo enfermizo e previnieron unha grave enfermidade.

Os últimos decenios da súa vida estiveron dominados por unha idea fixa, á cal o subordinaba todo : a idea do seu traballo, da súa creación filosófica. A facilidade con que, sen máis elementos que unhas "espidas noticias", describía animados cadros de pobos e países, demostra a fecundidade e viveza da súa imaxinación, polo menos, na esfera da Historia. As súas leccións de Antropoloxía e de Xeografía física dannos elocuente testemuño de iso. As lecturas predilectas, que solazaban o seu espírito nos ratos de descanso, eran as obras de Ciencias naturais, de Medicina e, especialmente, as descrições de viaxes. No colexio describiu nunha ocasión con gran exactitude a arquitectura da ponte de Westminster, e unha oínte inglesa preguntoulle cando estivera en Londres, e se fixera estudos especiais de arquitectura. Da súa fantasía servíase igualmente para animar os seus pensamentos e elucubraciones filosóficas con acertadas comparacións e vivas imaxes.

A súa memoria era tamén sumamente vasta. Aínda nos seus últimos anos recitaba longos pasaxes de autores latinos e alemáns. A esta memoria, de acentuado carácter mecánico, asociábase outra memoria lóxica, sumamente vigorosa. Nas súas leccións servíase, por precepto regulamentario, de textos como a Vernunftlehre, de Meier, e a "Metafísica" de Baumgarten. Os exemplares que usaba estaban cheos de notas e correccións, ás cales acomodaba as súas leccións. Os seus xuízos demostraban que dominaba o curso do pensamento, e facilmente sabía orientarse na confusión, labiríntica ás veces, dos detalles. Meditaba e repasaba moito as súas obras antes de darlles a forma definitiva. Cando reflexionaba sobre a solución dun problema, anotaba en follas soltas as ideas que se lle ocorrían e, despois, incorporábaas no lugar correspondente. Este método de traballo requiría o auxilio dunha memoria viva, fiel e ampla".

(O. Külpe, "Kant", ed. Labor, Barcelona, 1925)

A VIDA DE KANT

(...) "En 1783 comprou unha casa, que habitou ata a súa morte e que desapareceu o ano 1893. Pouco despois habilitou un local, onde ao mediodía adoitaba ser diariamente visitado por algúns convidados, cinco como máximo. Os días deslizábanse desde entón coa maior regularidade: erguíase ás cinco da mañá, daba as súas leccións de sete a nove ou de oito a dez e ata a unha facía os seus traballos máis serios. Gustaba pasar entretido dúas ou tres horas de sobremesa. Despois daba o seu paseo diario, con tal puntualidade, que servía aos veciños para poñer en hora os seus reloxos. A última hora dedicábase á meditación e a lecturas amenas. Ás dez deitábase. Molestábanlle as interrupcións desta distribución do tempo, aínda que fosen inevitábeis. As vacacións, que puidesen modificar este sinxelo plano de vida, eran entón moi curtas: non viaxaba. Á marxe dos tempos nos que se dedicara ao ensino privado, xamais saíu dos estreitos termos da súa cidade natal".

(O. Külpe, "Kant", ed. Labor, Barcelona, 1925)

KANT E A CENSURA

"A vida retirada e laboriosa de Kant sufriu unha ruda perturbación como consecuencia dun conflito co Goberno. En outubro de 1794 recibiu Kant unha orde, referendada polo ministro Wöllner. Nela dicíase: "A máis alta personalidade do Estado viu, desde fai moito tempo, con gran desagrado, o mal uso que facedes da vosa filosofía, desfigurando e desprezando algunhas doutrinas fundamentais das Sagradas Escrituras e do Cristianismo, como fixerades principalmente na vosa obra Religion innerhalb er Grenzen der blossen Vernunft ("A Relixión nos límites da razón pura"), e noutros folletos. Non dubidamos que vos mesmo comprenderedes que deste modo procededes impunemente contra o voso deber, como mestre da mocidade, e contra os nosos paternais desexos. Apelamos ao

testemuño da vosa conciencia e esperamos que en adiante evitaredes o noso desagrado, e que, en cumprimento do voso deber, poñeredes o voso prestixio e os vosos talentos ao servizo dos altos intereses da patria, como é o noso paternal desexo. En caso contrario, veríámonos precisados inevitabelmente a adoptar medidas desagradábeis". Todos os profesores e docentes de Filosofía e de Teoloxía da Universidade de Königsberg tiveron que asinar, ademais, unha declaración, segundo a cal, absteríanse de dar leccións sobre a doutrina relixiosa de Kant.

A rudeza do ataque á liberdade docente comoveu profundamente a Kant. Tal atropelo non fose posíbel sen un troco radical de criterio no Goberno. O ministro von Zedlitz, o gran colaborador de Federico II, fora un dos máis fervorosos admiradores de Kant e da súa filosofía. Estudaba os extractos das súas leccións, que se proporcionaba con gran celo, e escribiu a Kant cartas sumamente cariñosas, que demostraban o seu respecto e admiración. Kant mostrouse tan agradecido a estas deferencias, que lle dedicou con nobres e sentidas palabras a súa "Crítica da razón pura". Ao morrer Federico o Grande, en 1786, sucedulle no trono o seu sobriño Federico Guillermo II, príncipe efeminado, xirigato, dado aos praceres e feble de corpo e de espírito. Xa en 1788 desaparecera Zedlitz e substituírao o predicador Wöllner, que moi pronto impuxo un dogmatismo cernil e intransixente a párrocos, estudantes e mestres de Teoloxía.

En relación con estes asuntos estableceuse unha mesquiña censura. Unha das principais causas foi o receo con que se vía o interese que en Alemaña espertaba a Revolución francesa. Todos os espíritos avanzados considerábana como un acontecemento transcendental para o progreso e para a humanidade. O mesmo Kant vía orixinariamente nela un testemuño do poder incontrastábel das ideas morais. A loita da liberdade contra a forza, da autonomía contra a heteronomía e a autoridade, da igualdade diante da lei contra a inxustiza e o capricho ao uso naquela época, reputábase como empresa digna de todo esforzo. Pero precisamente este interese público pola Revolución francesa pareceu sospeitoso e cheo de perigos aos gobernantes prusianos.

Estas reprensións a Kant foron motivadas porque a súa obra sobre a Relixión apareceu na súa primeira edición, a pesar da prohibición da censura de Berlín, por intervención da Facultade de Jena o ano 1794; e xa no ano seguinte fíxose dela unha segunda edición. Xa en marzo de 1794 escribía Federico Guillermo II a Wöllner: "Non debe consentirse por máis tempo a publicación dos funestos escritos de Kant". Wöllner prefería un procedemento máis maino, pero o Rei mesmo obrigoulle a proceder con máis enerxía. Se non se fixo así xa no mesmo ano 1793, foi a causa da guerra con Francia. A iso contribuíu tamén un artigo de Kant sobre o Fin de todas as cousas.

Kant coñecía perfectamente o que se tramaba en contra súa en Berlín. Aínda que prevía a súa destitución da cátedra, publicou o folleto, no cal protestaba enerxicamente contra o novo réxime da Igrexa. Entre outras cousas, di: onde queira que, unha autoridade arbitraria trata de impoñer violentamente o Cristianismo, perde este completamente a súa fecundidade e simpatía. O Fundador do Cristianismo non se dirixiu aos homes a título de tirano, senón de amigo do home. Este folleto publicouse no verán de 1794, e o rescrito do Goberno en outubro do mesmo ano.

Kant contestou clara e nobremente aos reproches que se lle dirixían. Como mestre da mocidade non se permitira xamais xuízos sobre as Sagradas Escrituras e sobre o Cristianismo. Nas súas leccións aténíase aos manuais e textos aprobados. Tampouco como mestre do pobo, é dicir, como escritor, se propuxera dicir nada contra as ordes e escritos das autoridades, porque o seu libro sobre a Relixión era incomprensíbel para o gran público e só ía dirixido aos profesores e sabios. Que as Facultades eran libres para xulgalo, segundo o seu leal saber e entender, e que nin aínda polo seu contido merecía o libro semellantes censuras. A harmonía que nel se establecía entre o Cristianismo e as máis puras e racionais crenzas morais era precisamente a súa mellor apoloxía, xa que tantas veces se desfigurara o Cristianismo e continuaríase desfigurándoo no porvir. Agregaba, ademais, que se abstería de facer en diante manifestacións públicas sobre Relixión. Paréceme o máis seguro, dicía, afirmar solemnemente como fidelísimo súbdito da eterna maxestade real, que en adiante me abstererei de falar publicamente de Relixión natural ou revelada, nin na cátedra nin fóra dela nos meus escritos. Máis adiante confesaba Kant que empregara deliberadamente a expresión "eterna maxestade real" para non renunciar á liberdade de pensamento definitivamente, senón só durante a vida deste rei."

(O. Külpe, "Kant", ed. Labor, Barcelona, 1925)

Compilación: Manuel Seixas, Marzo do 2020.

